

J. ZEYER:

RAÐÓZ

7 HATHULENA

S hudbou Josefa Suka uvádí k Roku Českého divadla
Divadelní soubor Spojeného závodního klubu
v Bystřici u Benešova

Úprava a režie Ludvík Němec
Scéna a kostýmy Jarmila Mařátková
Asistentka režie Marie Neradová
Masky Jaroslav Leden
Zvuk Petr Šach
Světla František Vnouček
Jevištní technika Jaroslav Nerad, Karel Křivánek
Text sleduje Eva Čenková
Dekorace a kostýmy vyrobili členové souboru

Stojmír, král tatranský
Runa, jeho žena
Prija //
Žiwa /// jejich dcery
Mahulena //
Radúz, králevic v Maguře
Královna Nyola, jeho matka
Radovid, sluha Radúzův
Přibina, důvěrník Stojmířův
Vratko, dřevorubec
Pohádka

Jiří Bareš
Jaroslava Němcová
Marcela Votrubová
Marie Chramostová
Marie Neradová
Pavel Němec
Zdenka Svobodová
Petr Konvalinka
Pavel Vohralík
Jan Hanuš
Eva Matoušková

Premiéra 9.dubna 1983

Po třetím obraze přestávka

Julius Zeyer /1840 - 1901/ je znám spíše jako básník a prozaik než jako dramatik, a to u svých současníků, i dnes. V patnácti drama- tech, která napsal a k nimž často hledal vzory a inspiraci v mnoha místech, dobách, u osvědče- ných a uznávaných autorů, byl nejčistším dra- matikem tam, kde zůstal sám sebou. Čas, v němž své hry psal a zadával, byl obdobím stále ob- líbeného, i když už doznívajícího romantismu, o své místo na jevišti se hlásí realismus a pů- du začíná získávat, zejména francouzským vlivem, konverzační společenská hra.

Umělecká hrdost nedovolovala Zeyerovi nad- bíhat dobovému vkusu, jemuž občas ochotně vyho- věl i Jaroslav Vrchlický, ale přece jen jsou u něho zjevné snahy po kompromisu, zejména tam, kde šlo o látku historickou nebo pohádkovou. Ale i tato dobrá vůle ztroskotávala často o ne- pochopení dramaturgů, divadelních ředitelů a ně- kdy i kritiky a obecnstva a to pak vedlo Zeye- ra k rozhodnutí, aby psal podle svých vlastních představ a bez zřetele k požadavkům scénickým.

Podle něho by každé drama mělo být básní, která by poeticky postihla city, vášně a vášně, ať kladně nebo záporně. Nepokrytě přiznává, že pohrdá všemi příkazy dramatické stavby a usilu- je především o krásu stylu, jazyka.

Radúz a Mahulena je hra, kde autor opouští všechny cizí cesty a vzory a je cele svůj. Ni- čím nespoután, na podkladě prostého pohádkového motivu komponuje píseň lásky, v níž vítází dob- ré lidské srdce a niterná čistota. "Láska je mocnější než nenávist" - říká Radúz a tato pra- vda se nám v celé hře potvrdí.

A tak se stalo, že "nedramatik" napsal dílo, které patří k nejkrásnějším pokladům české dra- matické tvorby, a třebaže je napsáno prózou, má nárok, aby pro poetické zachycení vášní a citů, pro slovní hudebnost bylo nazýváno dramatickou

báseň, tak jak je označil on sám. S hudbou Josefa Suka byla hra poprvé uvedena v Národním divadle v roce 1898. Za pětadesát let zůstala věčně mladá, svěží, stále živá, v literární historii tedy patří mezi díla klasická.

Uvádíme ji ve svátečním období, u příležitosti Roku českého divadla s prosbou, aby naši diváci ji přijali se stejnou láskou, jako my jsme přistupovali k jejímu studiu.

Ludvík Němec